

Annettu
julkipanon jälkeen
18.12.2020

Diaarinumero
01083/20/4113
01267/20/4113

ASIA

Tilapäisten rakennusten rakennuslupaa koskevat valitukset

Valittajat

Luonnollisesti Pyhtää ry

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Valituksenalainen päätös

Pyhtään tekniikkalautakunnan valvontajaosto 29.4.2020 § 16,
annettu julkipanon jälkeen 6.5.2020

Pyhtään tekniikkalautakunnan valvontajaosto on myöntänyt Redstone Aero Oy:lle tilapäisen rakennusluvan kolmen kerrosalaltaan 324 eli yhteiskerrosalaltaan 972 neliömetrin suuruisten kalustusuojien rakentamiseen kiinteistön 624-404-53-126 alueelle enintään viiden vuoden määräajaksi. Valvontajaosto on myös päättänyt, että tilapäisten rakennusten rakenteet tulee suunnitella siten, että rakennus on purettavissa rakenteita rikkomatta kohtuullisin kustannuksin määräajan kuluttua umpeen. Rakennesuunnittelussa on otettava huomioon rakennuksen tarkoitus sekä lujuuden, terveellisyyden, liikenteen ja paloturvallisuuden vaatimukset. Lisäksi valvontajaosto on myöntänyt aloittamisoikeuden ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta maankäyttö- ja rakennuslain 144 §:n mukaisesti 10 000 euron suuruista vakuutta vastaan.

Osoite

Minna Canthin katu 64, PL 1744
70101 KUOPIO

Puhelin

029 56 42500

Faksi

029 56 42501

Sähköposti ja asiointipalvelu

ita-suomi.hao@oikeus.fi

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

VAATIMUKSET HALLINTO-OIKEUDESSA

Luonnollisesti Pyhtää ry:n valitus

Valituksenalainen päätös tilapäisen rakennusluvan ja lupaan liittyvän aloittamisoikeuden myöntämisestä on kumottava. Aloittamisoikeuden kumoamista koskeva vaatimus on käsiteltävä kiireellisenä. Luonnollisesti Pyhtää ry on maankäyttö- ja rakennuslain 193 §:n 6 kohdassa tarkoitettu yhdistys, jolla on valitusoikeus asiassa. Koska kysymyksessä olevalla alueella ei ole kaavaa, rakennusluvan myöntäminen olisi edellyttänyt suunnittelutarveratkaisua tai poikkeamispäätöstä.

Tilapäinen rakennuslupa on myönnetty samalle rakennuspaikalle kuin aikaisemmin myönnetty kolmen kalustohallin rakennuslupa, jonka Itä-Suomen hallinto-oikeus on kumonnut päätöksellään 6.9.2019 numero 19/0178/3. Rakennuslupa-asian käsittely on kesken korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Hallinto-oikeuden on ratkaistava, voidaanko samalle paikalle myöntää päällekkäisiä rakennuslupia.

Maankäyttö- ja rakennuslain 16 ja 137 pykälien mukaisesti alueelle ei tule sallia rakentamista ilman kaavoitusta tai suunnittelutarveratkaisua, koska lentopaikan kiinteistön (624-404-53-126) maankäyttöä ei ole ratkaistu millään laillisella tavalla. Kymenlaakson maakuntakaavassa kyseinen kiinteistö sijaitsee niin sanotulla valkoisella alueella. Tällä hetkellä alue on maa- ja metsätalousmaata. Kymenlaakson maakuntakaava 2040 on valmisteilla. Pyhtään kunnanvaltuusto on hyväksynyt 27.4.2020 Pyhtään Kirkonkylän osayleiskaavan, jonka alueella lentopaikkakiinteistö on. Kaava ei ole lainvoimainen. Lentopaikan pitolupa, rakentamislupa ja ympäristölupa eivät nekään ole lainvoimaisia. Pyhtään lentotoiminnan alueen toiminta on vaikutuksiltaan niin mittavaa, että osayleiskaava ei ole riittävä kaavamuo rakennusluvan myöntämiseen, vaan tarvitaan yksityiskohtaisempaa suunnittelua eli asemakaava tai suunnittelutarveratkaisu. Lentopaikan kiinteistö ja kyseessä olevat kalustosuojat sijaitsevat Pyhtään tärkeän Korkiaharjun pohjavesialueen kaukosuoja-alueella. Lentopaikkakiinteistön välittömässä läheisyydessä sijaitsevat merkittävät lintuvedet ja Natura 2000 -verkostoon kuuluva Santaniemenselkä-Tyyslahti -natura-alue, joka on lintudirektiivin mukainen SPA-alue, ja Kymijoen natura-alue, joka on luontodirektiivin mukainen SAC-alue, sekä Strukan METSO-luonnonsuojelualue. Suunnitellun lentopaikan läheisyydessä, noin kahden kilometrin etäisyydellä sijaitsevat Pyhtään kirkonkylä ja Purolan kylä. Lisäksi alueen lähistöllä on kylien ulkopuolella pysyvää asutusta ja vapaa-ajan asutusta.

Valvontajaoston perustelut tilapäisen rakennusluvan myöntämiselle ovat riittämättömät eivätkä perustu lainsäädäntöön. Ilmailulain 79 §:ssä lentopaikan tai muun ilmailua palvelevan alueen rakentamisluvalla tarkoitetaan eri asiaa kuin rakentamisella ja rakennusluvan myöntämisellä maankäyttö- ja rakennuslaissa. Valituksenalaisessa rakennusluvassa ei ole kyse ilmailulain 79 § 4 momentissa tarkoitettusta tilanteesta, sillä kyseistä momenttia ei sovelleta rakennusten rakentamiseen. Säännös koskee vain lentopaikan rakentamista, johon rakennukset eivät kuulu.

Valvontajaosto ei olisi voinut myöntää tilapäistä rakennuslupaa ilman poikkeamispäätöstä. Asianosaisia laajempien tahojen kuuleminen olisi ollut tarpeen maankäyttö- ja rakennuslain 173 §:n ja vastaavan asetuksen 86 §:n edellyttämällä tavalla hankkeen vaikutusten vuoksi. Valvontajaoston olisi tullut myös pyytää lausunto Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus). Valvontajaosto on soveltanut asiassa virheellisesti maankäyttö- ja rakennuslain 172 §:ää, joka koskee alueellista poikkeamista asemakaava-alueella.

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valitus

Valituksenalainen päätös on kumottava. ELY-keskuksella on valitusoikeus asiassa maankäyttö- ja rakennuslain 18, 22, 23 ja 24 pykälien, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain 3 §:n, luonnonsuojelulain 6 §:n, ympäristönsuojelulain 3 luvun 21 §:n ja hallintolainkäyttölain 6 §:n säännösten sekä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden nojalla.

Lentotoiminta-alueelle ei ole osoitettu voimassa olevassa maakuntakaavassa aluevarauksia. Kunnanvaltuuston hyväksymä yleiskaava ei ole lainvoimainen. Alueella ei ole asemakaavaa. Yksittäisten lupamenettelyiden kautta ollaan ratkaisemassa alueen maankäyttö ilman vuorovaikutusta, vaikutusten arviointia ja tietoa alueen soveltuvuudesta aiottuun käyttöön. Alueen tavoitellun maankäytön ja toiminnan vaikutukset tulee arvioida maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla muun muassa Natura-2000 alueen arvoihin ja pohjavesiolosuhteisiin sekä hulevesien hallintaan.

Lainvoimaa vailla olevassa yleiskaavassa alueelle on varattu laaja lentoliikenteen ja siihen liittyvien toimintojen alue kaavamerkinnällä LL-1. Kaavamääräyksen mukaan alueelle on mahdollista sijoittaa lentotoimintaa, lento- ja yritystoimintaan liittyvää rakentamista sekä virkistykseen, matkailuun, tutkimus- ja kehitystoimintaan liittyviä palveluita. Myös vireillä olevan Kymenlaakson maakuntakaavan 2040 ehdotuksessa esitetään lentoliikenteen aluumerkintää kyseiselle paikalle. Kunnanvaltuuston hyväksymän yleiskaavan perusteella alueelle tavoiteltua toimintaa ja maankäyttömuutosta voidaan pitää vaikutuksiltaan merkittävänä maakunnallisena asiana.

Maankäytön muutos on toteutettu Pyhtään kunnan tukemana ilman maankäyttö- ja rakennuslain mukaista suunnittelua ja ohjausta. Lentopaikka-alueen yleiskaavoitus on aloitettu, kun nykyinen yhden kilometrin pituinen kiitotie on jo ollut olemassa ja saanut asfalttipäällysteen. Alueen kehittäminen lentoliikenteen paikaksi muuttaa alueen maankäyttöä merkittävästi ja pysyvästi. Toiminnan luonteen ja yleiskaavaluonnoksen aluevarausten perusteella lentoliikennepaikalla saattaa toteutuessaan olla paikallisten vaikutusten ohella merkittäviä maakunnallisia ja valtakunnallisia vaikutuksia, muun muassa Natura-2000 -alueen arvoihin, pintavesiin ja pohjaveden laatuun ja määrään. Ympäristövaikutusten merkittävyyden arvioimiseksi alueen rakentaminen edellyttää tavanomaista lupamenettelyä laajempaa harkintaa.

Lentoliikenteen hankealue sijoittuu Pyhtään Korkiaharjun vedenhankintaa varten tärkeän pohjavesialueen länsipuolelle. Lentokentän kiitotie sijoittuu pääasiassa pohjavesialuerajauksen ulkopuolelle ja toteutuneen kiitotiealueen eteläosa sijoittuu pohjavesialueen reunavyöhykkeelle. Korkiaharjun

pohjavesialueella sijaitsee Kymen Vesi Oy:n Korkiaharjun varavedenotamo. Vedenottamalla on Itä-Suomen vesioikeuden päätökseen (23.4.1981) perustuva vesilain mukainen suoja-alue. Suunniteltu lentopaikka sijaitsee yhdestä kahteen kilometriä koilliseen Natura 2000 –verkostoon kuuluvasta Santaniemenselkä-Tyyslahti -alueesta FI0416007, joka on lintudirektiivin mukainen SPA-alue, ja Kymijoen alueesta FI0401001, joka on luontodirektiivin mukainen SAC-alue, sekä Strukan METSO –nimisestä luonnonsuojelualueesta.

Pyhtään kunnan valvontajaosto oli myöntänyt 1.10.2018 Redstone Aero Oy:lle rakennusluvan kolmen kalustosuojan, yhteensä 972 kerrosneliömetrin, rakentamiseksi samalle kiinteistölle. Rakennusluvasta on valitettu ja asian käsittely on kesken korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Tilapäisellä rakennusluvalla luvitetut kalustosuojat ovat samanlaisia kuin mainitulla rakennusluvalla luvitetut rakennukset. Pyhtään kunnan valvontajaosto oli myöntänyt 13.12.2017 alueelle rakennusluvan kahdelle maa- ja metsätaloustalokäyttöön tarkoitettulle varistorakennukselle, ja siinä yhteydessä kunta oli todennut alueen pääkäyttötarkoituksen olevan maa- ja metsätalouden harjoittamisen. Päätös on saanut lainvoiman. ELY-keskuksen tiedossa ei ole suunnitelmaa siitä, miten alueelle osoitettu maa- ja metsätalouksrakentaminen sovitetaan yhteen tavoitellun ilmailutoiminnan kanssa.

Koska lentokonesuojille on alun perin haettu pysyvän rakennuksen rakennuslupaa, ei voida katsoa, että rakennukset niiden rakenne, arvo ja käyttötarkoitus huomioon ottaen olisivatkin tarkoitettua pysytettäväksi paikallaan vain tilapäisesti. Rakennusten tilapäisyys ei toteudu. ELY-keskus on katsonut, että myönnettäessä tilapäisen rakennuksen rakennuslupa on käytetty väärin viranomaiselle kuuluvaa harkintavaltaa eli päätös on tehty asiallisesti toisessa tarkoituksessa kuin missä toimivalta on viranomaiselle uskottu.

Lausunto ja vastine

Pyhtään tekniikkalautakunnan valvontajaosto on antanut lausunnot valitusten johdosta.

Redstone Aero Oy on antanut vastineet valitusten ja valvontajaoston lausuntojen johdosta. ELY-keskuksen valituksen johdosta antamassaan vastineessa Redstone Aero Oy on vaatinut, että Kaakkois-Suomen ELY-keskus velvoitetaan korvaamaan sen oikeudenkäyntikulut asiassa yhteensä 3 147,54 eurolla laillisine korkoineen.

Liikenne- ja viestintävirasto on antanut asiassa lausunnon.

Luonnollisesti Pyhtää ry ja Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ovat antaneet vastineet lausuntojen ja Redstone Aero Oy:n vastineen johdosta.

Merkittään

Hallinto-oikeus on kieltänyt valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanon 13.7.2020 antamallaan välipäätöksellä nro 20/0129/3.

Hallinto-oikeudessa on ollut asiaa käsiteltäessä esillä diaarinumerolla 01488/20/4113 vireillä olevan Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen valituksen asiakirjat ja diaarinumerolla 01590/20/4113 vireillä olevan Luonnollisesti Pyhtää ry:n valituksen asiakirjat. Valitukset koskevat Pyhtään tekniikkalautakunnan valvontajaoston päätöstä 10.6.2020 § 22, jolla on myönnetty Redstone Aero Oy:lle rakennuslupa yhden tilapäisen kalustosuojaan rakentamiseen kiinteistölle 624-404-53-126.

HALLINTO-OIKEUDEN RATKAISU

Hallinto-oikeus kumoaa Pyhtään tekniikkalautakunnan valvontajaoston päätöksen ja hylkää Redstone Aero Oy:n rakennuslupahakemuksen.

Hallinto-oikeus hylkää Redstone Aero Oy:n oikeudenkäyntikuluvaatimuksen.

Perustelut**Valitusten tutkiminen ja päätöksen kumoaminen***Ratkaistavat kysymykset*

Asiaa arvioitaessa on valitusten johdosta ratkaistava se, onko Luonnollisesti Pyhtää ry:llä ja ELY-keskuksella valitusoikeus valvontajaoston tilapäisille rakennuksille myöntämästä rakennusluvasta. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (KHO:2002:47, KHO:2003:2 ja KHO:2012:40) jos rakennuslupa myönnetään sellaiselle hankkeelle, joka edellyttäisi maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettua poikkeamista tai suunnittelutarveratkaisua, valitusoikeus rakennuslupaa koskevasta päätöksestä määräytyy maankäyttö- ja rakennuslain 193 §:n nojalla siltä osin kuin valitusoikeutta ei lain 192 §:n 1 momentin nojalla olisi. Tämän vuoksi asiassa on ensin ratkaistava, onko rakennuslupa tullut myöntää ilman poikkeusta tai suunnittelutarveratkaisua, ja sen jälkeen on arvioitava valitusoikeutta.

Sovellettavat oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n 1 momentin mukaan suunnittelutarvealueella tarkoitetaan aluetta, jonka käyttöön liittyvien tarpeiden tyydyttämiseksi on syytä ryhtyä erityisiin toimenpiteisiin, kuten teiden, vesijohdon tai viemärin rakentamiseen taikka vapaa-alueiden järjestämiseen. Pykälän 2 momentin mukaan suunnittelutarvealuetta koskevia säännöksiä sovelletaan myös sellaiseen rakentamiseen, joka ympäristövaikutusten merkittävyyden vuoksi edellyttää tavanomaista lupamenettelyä laajempaa harkintaa. Pykälän 4 momentin mukaan rakennusluvasta erityisistä edellytyksistä tässä pykälässä tarkoitettulla suunnittelutarvealueella säädetään 137 §:ssä.

Maankäyttö- ja rakennuslain 18 §:n 2 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on valvottava, että kaavoituksessa, rakentamisessa ja muussa alueiden käytössä otetaan huomioon vaikutuksiltaan valtakunnalliset ja merkittävät maakunnalliset asiat. Lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus huolehtii sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain (897/2009) 3 §:n mukaan kuuluvista tehtävistä.

Maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n 1 momentin mukaan sen lisäksi, mitä rakennusluvan edellytyksistä muutoin säädetään, rakennusluvan myöntäminen 16 §:ssä tarkoitetulla suunnittelutarvealueella, jolle ei ole hyväksytty asemakaavaa, edellyttää, että rakentaminen:

- 1) ei aiheuta haittaa asemakaavoitukselle, yleiskaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle;
- 2) on sopivaa yhdyskuntateknisten verkostojen ja liikenneväylien toteuttamisen sekä liikenneturvallisuuden ja palvelujen saavutettavuuden kannalta; ja
- 3) on sopivaa maisemalliselta kannalta eikä vaikeuta erityisten luonnon- tai kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä eikä virkistystarpeiden turvaamista.

Saman pykälän 4 momentin mukaan rakentaminen suunnittelutarvealueella ei myöskään saa johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Maankäyttö- ja rakennuslain 176 §:n 1 momentin mukaan rakennusvalvontaviranomainen voi 171 §:n 2 momentissa säädetyin edellytyksin ja rajoituksin myöntää rakennusluvan, kun kysymys on tilapäisen rakennuksen rakentamisesta enintään viiden vuoden ajaksi. Tilapäisenä pidetään rakennusta, joka sen rakenne, arvo ja käyttötarkoitus huomioon ottaen on katsottava tarkoitetun pysytettäväksi paikallaan enintään mainitun ajan. Pykälän 2 momentin mukaan tutkittaessa tilapäisen rakennuksen rakentamista koskevaa lupahakemusta on otettava huomioon rakennuksen tarkoitus sekä lujuuden, terveellisyyden, liikenteen, paloturvallisuuden ja ympäristöön sopeutuvuuden vaatimukset. Pykälän 3 momentin mukaan tilapäistä rakennusta koskevassa lupamenettelyssä on soveltuvin osin noudatettava, mitä 173 §:ssä säädetään.

Maankäyttö- ja rakennuslain 192 §:n 1 momentin mukaan valitusoikeus rakennus- ja toimenpidelupapäätöksestä on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa; sekä
- 4) kunnalla.

Maankäyttö- ja rakennuslain 193 §:n mukaan valitusoikeus poikkeamispäätöksestä sekä suunnittelutarveratkaisua koskevasta 137 ja 137 a §:n mukaisesta päätöksestä on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;

- 3) sillä, jonka asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin hanke saattaa huomattavasti vaikuttaa;
- 4) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- 5) kunnalla ja naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa;
- 6) toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhdistyksellä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun tai kulttuuriarvojen suojelun edistäminen taikka elinympäristön laatuun muutoin vaikuttaminen; sekä
- 7) viranomaisella toimialaansa kuuluvissa asioissa.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 §:n 1 momentin mukaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisella saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Asiassa saatu selvitys

Redstone Aero Oy on hakenut maankäyttö- ja rakennuslain 176 §:n nojalla tilapäistä rakennuslupaa Pyhtään kunnan tekniikkalautakunnan valvontajaostolta kolmen, kerrosalaltaan 324 neliömetrin ja tilavuudeltaan 1 670 kuutiometrin suuruisten kalustosuojana toimivien elementtirakenteisten varastorakennusten rakentamiseen omistamalleen kiinteistölle 624-404-53-126. Rakennuspiirustusten mukaan kalustosuojat ovat harjakattoisia, sisätilakorkeudeltaan 5,5 metriä ja harjakorkeudeltaan noin 9,4 metriä korkeita lämpöeristettyjä rakennuksia, joissa on kussakin kymmenen ikkunaa ja leveät taiteot. Rakennusten julkisivut ovat punaista pysty- tai vaakapaneelia. Nurkkalaudat, ovi- ja ikkunapielilaudat sekä otsalaudat ovat valkoisia. Rakennuksissa on vaaleanharmaa profiilipeltikate. Rakennukset kuuluvat paloluokkaan P3 ja niiden suojaustaso ja palovaarallisuusluokka on 1.

Tekniikkalautakunnan valvontajaosto on myöntänyt haetun rakennusluvan valituksenalaisella päätöksellään. Päätöspöytäkirjan mukaan rakennuspaikka on Itäkirkonkylän kylässä Tuuskin yhdystien varressa. Rakennuspaikkaan ei kohdistu Korkeaharjun pohjavesialuetta lukuun ottamatta aluevarauksia Kymenlaakson maakuntakaavassa. Alueella ei ole voimassa yleis- eikä asemakaavaa. Rakennukset on tarkoitus sijoittaa pohjavesialueen reunavyöhykkeelle sijoittuvalla kiinteistön osalle pohjavesialueen kaukosuojavyöhykkeelle. Saman kiinteistön alueelle, hakemuksen kohteena olevien kalustosuojien eteläpuolelle on myönnetty 13.12.2017 rakennuslupa kahden yhteiskerrosalaltaan 1 679 kerrosneliömetrin suuruisten metsätalouden varastorakennusten rakentamiseen. Kiinteistön alueelle on myönnetty 1.10.2018 rakennuslupa kolmen yhteiskerrosalaltaan 972 neliömetrin suuruisten kalustohallin rakentamiseen. Itä-Suomen hallinto-oikeus on 6.9.2019 antamallaan päätöksellä kumonnut rakennuslupapäätöksen ja hylännyt lupahakemuksen. Asian käsittely on kesken korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Tilapäinen rakennuslupa on osa maankäyttö- ja rakennuslain poikkeamislupajärjestelmää. Oikeudellisten edellytysten täytyessä tilapäinen rakennuslupa voidaan myöntää vastoin maankäyttö- ja rakennuslainsäädäntöön sisäl-

tyviä määräyksiä, kieltoja ja rajoituksia, kuten esimerkiksi lain 16 §:n säännöksestä johtuvaa suunnittelutarveratkaisua. Lupahakemus täyttää laissa säädetyt tilapäisen rakennuksen rakennusluvan edellytykset. Haetulla luvalla on tarkoitus ratkaista tosiasiallisesti olemassa olevan ja luvitetun lentopaikan kalustosuojien akuutti tarve lentoturvallisuuskohdat huomioon. Alueen maankäyttö on jo tullut tosiasiallisesti ratkaistuksi riittävällä tavalla huomioon ottaen ilmailulain ja maankäyttö- ja rakennuslain yhteensovittaminen.

Päätöksen perusteluissa on todettu, että hallintolain 45 §:n mukaan lupa tulee myöntää välittömästi tärkeän yleisen edun nimissä, koska kyseessä on yhteiskunnallinen asia, jossa kyseessä on myös valtion ja kunnan etu, lentoturvallisuus eli ihmishenkien turvaaminen ja ympäristötekijät. Traficom eli Liikenne- ja viestintävirasto on myöntänyt lentopaikka-alueen rakentamiseen ilmailulain 79 §:n mukaisen luvan ja lain 84 §:n mukaisen pitoluvan lentotoiminnan harjoittamiseen. Rakennettavia kalustosuoja on pidettävä lentopaikkaa ja sen käyttöä palvelevina, ilmailulain 2 §:n 2 momentin 3 kohdan tarkoittamina lentopaikkaan kuuluvina rakennuksina ja rakennelmina.

Kymenlaakson maakuntavaltuuston 15.6.2020 hyväksymässä ja maakuntahallituksen 24.8.2020 lainvoimaa vailla olevana voimaan tulemaan määräämässä Kymenlaakson maakuntakaava 2040:ssä Pyhtään lentopaikka on osoitettu lentoliikenteen alueen kohdemerkinnällä ”II”. Suunnittelumääräyksen mukaan lentoliikenteen alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja käytön toteuttamisessa tulee ehkäistä merkittävät ympäristöhaitat teknisin ja toiminnallisoin ratkaisuin. Erityistä huomiota on kiinnitettävä asutukseen, luontoon sekä pohjaveteen kohdistuvien haittojen ehkäisemiseen. Maakuntakaavan kaavaselostuksen mukaan lentoliikenteen alueena osoitetaan Utin lentokenttä ja Kymin ja Pyhtään lentopaikkoihin käytetään vastavaa kohdemerkintää. Kymenlaakson muiden lentopaikkojen ominaisuudet eivät täytä maakunnallisen tarkastelun kriteereitä, vaan ne ovat vaikutuksiltaan ja toiminnan luonteeltaan enemmän paikallisia. Pyhtään kirkonkylän uusi työpaikka-alue tukeutuu selostuksen mukaan lentopaikkaan. Pyhtään lentopaikka ja sen ympärille kehittyvä elinkeinotoiminta muodostavat merkittävän kehitysalustan. Kymenlaakson maakuntakaava 2040:n ”Suunnitteluratkaisujen perustelut ja kohdeluettelo” -raportissa, joka on hyväksytty maakuntavaltuustossa 15.6.2020, on esitetty lentoliikenteen alueen suunnitteluratkaisun perusteluna, että Pyhtään lentopaikka tulee palvelemaan amatillista ilmailuliiketoimintaa, tulevaisuuden sähköistä ja miehittämätöntä liikennettä sekä lentopaikkaan tukeutuvaa elinkeinotoimintaa.

Pyhtään kunnanvaltuuston 27.4.2020 hyväksymässä Pyhtään Kirkonkylän lainvoimaa vailla olevassa osayleiskaavan tarkistuksessa Pyhtään lentopaikka on osoitettu lentoliikenteen ja siihen liittyvien toimintojen alueeksi merkinnällä LL-1. Merkintään liittyy määräys, jonka mukaan alueella sijaitsee lentokoneiden liikennealue, jolla voidaan rakentaa lentoliikennettä palvelevia rakennuksia, rakenteita ja muita toiminnan edellyttämiä alueita. Alueella voidaan myös toteuttaa tarpeelliset liikennealueet, alueen toimintoihin liittyviä yhdyskuntateknisen huollon alueita sekä palvelu- ja toimistotiloja. Ennen rakennusluvan myöntämistä on alueella laadittava tarkempi

yleissuunnitelma maankäytöstä. LL-1-alueen viereen on osoitettu ilmailu-toiminnan alue merkinnällä LL-2. Määräyksen mukaan alue on ensisijaisesti tarkoitettu droneliiketoiminnalle, miehittämättömien ilma-alusten ja maakulkuneuvojen testaukselle, näihin liittyvälle toimitilarakentamiselle sekä erilaisille ilmailuun ja ilmailuhistoriaan liittyville toiminnoille. LL-1 ja LL-2 -alueiden viereen on osoitettu asemakaavalla toteutettava työpaikka-alue merkinnällä TP sekä merkinnällä P-2 asemakaavalla toteutettava palvelujen alue, joka on tarkoitettu lentotoimintaan, virkistykseen tai näihin kytkeytyvälle toiminnalle.

Osayleiskaavan kaavaselostuksessa on todettu muun muassa, että yleiskaavan aikatahtäimen ollessa 10-20 vuotta yleiskaavan aluevarauksessa on vaurauduttu siihen, että lentopaikan toiminnan on mahdollista laajentua kyseistä toimintaa säätelevien lupaprosessien kautta. Selostuksen mukaan kansainvälisen matkustajaliikenteeseen kohdistuvista haasteista huolimatta etenkin teknologisesti kehittyvä ja sähköistyvä yleisilmailu pienemmillä lentokoneilla on kasvussa. Sopivista lentopaikoista on pulaa varsinkin etelärannikolla, jossa tilanteeseen vaikuttaa Malmin ja Hernesaaren Heliportin toiminnan päättymisen. Ilmailun tulevaisuus tuo mukanaan uutta kysyntää ja kehittämistoimintaa kuten ilmataksiliikenne, sähkölentokoneet sekä rahti- ja teknologiadronet. Kaavaehdotuksen laadinnan aikana on noussut esiin tarve hahmotella kaavan laajennusalueen kehittymisen vaiheisuutta ja tästä tarpeesta johtuen on laadittu Helsinki East Visio, jossa on hahmoteltu lentopaikan ja sen ympäristön rakentamista neljässä eri vaiheessa. Visio on hyvin pitkän aikavälin tavoite.

Liikenne- ja viestintävirasto on lausunut 3.3.2020 Pyhtään tekniikkalautakunnan valvontajaostolle antamassaan lausunnossa, että kalustosuojat ovat osa lentopaikkaa ja tarpeellisia mahdollistamaan sekä suojaamaan lentopaikan toimintoja ja kalustoa, mukaan lukien lentopaikkaa käyttävät ilma-alukset. Hallinto-oikeudelle 26.10.2020 antamassaan lausunnossa Liikenne- ja viestintävirasto on halunnut korostaa kalustosuojien tarpeellisuutta. Ne ovat jopa olennaisia lentopaikan toiminnan kannalta. Ilma-alusten asianmukainen säilyttäminen edellyttää asianmukaisia kalustosuoja- ja ilma-alusten huoltotoimintaa edellyttää sisätiloja muun muassa sääolosuhteista johtuen. Kalustosuojilla on siten merkitystä myös lentoturvallisuuden kannalta. Ilma-alusten huoltotoiminnan asianmukainen järjestäminen on olennainen osa lentoturvallisuuden varmistamista. Ilmailulain perusteella perustettuun lentopaikkaan kuuluu olennaisena osana erilaiset lentotoimintaa palvelevat rakennukset ja rakennelmat.

Oikeudellinen arviointi suunnittelutarveratkaisun tarpeesta

Hallinto-oikeus toteaa, että muun ohessa korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisuun KHO:1994-A-31 ja lyhyeen ratkaisuselostukseen 19.4.2007/1084 perustuvan vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan rakennuslupaa ei voida myöntää tilapäisen rakennuksen rakennuslupana silloin, kun rakennus on tarkoitettu pysytettäväksi paikallaan viittä vuotta kauemmin. Se, että rakennus on teknisesti siirrettävissä toiseen paikkaan, ei yksinään osoita sitä, että rakennus on tarkoitettu pysytettäväksi paikallaan tilapäisesti, vaan asiaa on arvioitava maankäyttö- ja rakennuslain 176 §:n 1

momentin edellyttämällä tavalla ottamalla huomioon rakennuksen rakenteen lisäksi sen arvo ja käyttötarkoitus.

Hallinto-oikeus ottaa huomioon seuraavat seikat. Kymenlaakson maakunta-kaava 2040:n mukaan kaavassa osoitettu Pyhtään lentopaikka on maakunnallisesti merkittävä kohde. Kaavaselostuksen mukaan Pyhtään kirkonkylän uusi työpaikka-alue tukeutuu lentopaikkaan, joka muodostaa ympärilleen kehittyvän elinkeinotoiminnan kanssa merkittävän kehitysalustan. Lentopaikka ja työpaikka-alue on osoitettu myös Pyhtään kunnanvaltuuston hyväksymässä Kirkonkylän osayleiskaavan tarkistuksessa. Kaavaselostuksen mukaan yleiskaavan aikatahtäimen ollessa 10-20 vuotta yleiskaavan aluevarauksessa on varauduttu siihen, että lentopaikan toiminnan on mahdollista laajentua. Laajennusalueen kehittymisen vaiheistus perustuu hyvin pitkän aikavälin tavoitteeseen. Liikenne- ja viestintäviraston lausuntojen mukaan kalustosuojat ovat osa lentopaikkaa ja hallinto-oikeudelle annetussa lausunnossa virasto on erityisesti korostanut kalustosuojien tarpeellisuutta ja niiden olennaisuutta lentopaikan toiminnan kannalta. Hallinto-oikeus toteaa tämän selvityksen perusteella, että valituksenalaisella rakennusluvalla luvitetut kalustosuojat palvelevat hyvin olennaisella tavalla maakunnallisesti merkittävää lentotoimintaa, jota ei ole tarkoitettu tilapäiseksi, vaan päinvastoin tavoitteena on toiminnan merkittävä laajentuminen hyvin pitkällä aikavälillä. Hallinto-oikeus arvioi kysymyksessä olevien kalustosuojien rakenteesta, arvosta ja erityisesti niiden käyttötarkoituksesta alueelle suunniteltua pysyväisluontoista lentoliikennetoimintaa palvelevina rakennuksina saatu selvitys huomioon ottaen, että kalustosuojia ei ole katsottava tarkoitettun pysytettäväksi paikallaan enintään viittä vuotta eivätkä ne siten ole maankäyttö- ja rakennuslain 176 §:ssä tarkoitettuja tilapäisiä rakennuksia siitä huolimatta, että lupaviranomainen on määrännyt suunnittelemaan niiden rakenteet siten, että rakennukset ovat purettavissa rakenteita rikkomatta kohtuullisin kustannuksin.

Edellä sanottuun nähden kalustosuojien rakentaminen edellyttää maankäyttö- ja rakennuslain 176 §:ssä tarkoitettua rakennuslupan sijasta saman lain 125 §:ssä tarkoitettua rakennuslupaa. Huomioon ottaen rakennushankkeen laadusta ja laajuudesta, Pyhtään lentopaikka-alueen maankäytön suunnittelutilanteesta sekä rakennuspaikalle ja sen lähialueille suunnitellusta lentoliikenne- ja ilmailutoiminnasta sekä työpaikka- ja palvelualueista edellä esitetty selvitys sekä Pyhtään kirkonkylän läheisyys, alueen sijoittuminen pohjavesialueen kaukosuojavyöhykkeelle ja varavedenottamon suoja-alueelle sekä yhdestä kahteen kilometrin etäisyydelle kahdesta Natura 2000 -verkoston alueesta ja luonnonsuojelualueesta hallinto-oikeus arvioi, että rakennuspaikka sijaitsee alueella, jonka käyttöön liittyvien tarpeiden tyydyttämiseksi on syytä ryhtyä maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin, ja että myös rakennushanke itsessään on sellainen, että rakentaminen edellyttää sanotun pykälän 2 momentin mukaisesti ympäristövaikutusten merkittävyyden vuoksi tavanomaista lupamenettelyä laajempaa harkintaa. Koska rakennuslupahakemuksessa tarkoitettua alueella ei ole voimassa asemakaavaa, rakentaminen edellyttää maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:ssä tarkoitettua suunnittelutarveratkaisua eli rakentamisen tulee täyttää tavanomaisen rakennuslupan edellytysten lisäksi erityiset edellytykset suunnittelutarvealueella.

Koska asiassa on kysymys rakennushankkeesta, joka edellyttää maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:ssä tarkoitettua suunnittelutarveratkaisua, valitusoikeus rakennuslupaa koskevasta päätöksestä määräytyy maankäyttö- ja rakennuslain 193 §:n mukaisesti siltä osin kuin valitusoikeutta ei olisi lain 192 §:n 1 momentin nojalla.

Oikeudellinen arviointi Luonnollisesti Pyhtää ry:n ja Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen valitusoikeuden osalta

Luonnollisesti Pyhtää ry on merkitty yhdistysrekisteriin 29.6.2018. Hallinto-oikeudessa vireillä olleessa kalustosuojien rakennuslupaa koskeneessa valitusasiassa 02533/18/4113 hallinto-oikeuteen 10.1.2019 sähköisesti saapuneiden yhdistyksen sääntöjen mukaan yhdistyksen kotipaikka on Pyhtää, ja yhdistyksen tarkoituksena on suojella Pyhtään luonto-, ympäristö- ja kulttuuriarvoja sekä edistää Pyhtään kehittymistä ja asukkaiden viihtyvyyttä. Kyseessä on sellainen maankäyttö- ja rakennuslain 193 §:n 6 kohdassa tarkoitettu yhdistys, jolla on valitusoikeus asiassa.

ELY-keskuksen valitusoikeuden osalta hallinto-oikeus toteaa ensin, että maankäyttö- ja rakennuslain 193 §:n 7 kohdan mukaan valitusoikeus muun ohessa suunnittelutarveratkaisua koskevasta 137 §:n mukaisesta päätöksestä on viranomaisella toimialaansa kuuluvissa asioissa. Maankäyttö- ja rakennuslain 18 §:n 2 momentin mukaan ELY-keskuksen on valvottava, että kaavoituksessa, rakentamisessa ja muussa alueiden käytössä otetaan huomioon vaikutuksiltaan valtakunnalliset ja merkittävät maakunnalliset asiat. Lisäksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi. Kysymyksessä olevassa rakennuslupaa ja suunnittelutarveratkaisua koskevassa asiassa muita lakeja, joihin perustuviin tehtäviin ELY-keskuksen valitusoikeus voi perustua, ovat luonnonsuojelulaki, ympäristönsuojelulaki, vesilaki ja vesihuoltolaki.

ELY-keskuksen valituksessa on kysymys siitä, että maakunnallisesti merkittävää lentoliikennetoimintaa varten on myönnetty kalustosuojien rakennuslupa ilman riittävää maankäytön suunnittelua alueella, jolla suunnitellun toiminnan ympäristölliset vaikutukset muun muassa Natura-alueiden arvoihin ja muihin luonnonympäristön arvoihin ja yhdyskunnan vedensaannin kannalta tärkeään pohjavesialueeseen sekä hulevesien hallintaan tulisi selvittää ja arvioida, ja jolla eri maankäyttömuodot tulisi sovittaa yhteen sanottuihin vaikutusarviointeihin perustuen. Hallinto-oikeus toteaa, että luonnonsuojelua, vesihuollon järjestämistä, jätevesien käsittelyä ja vesiensuojelua koskevat valvontatehtävät kuuluvat luonnonsuojelulain 6 §:n 2 momentin, ympäristönsuojelulain 21 § 2 momentin, vesilain 1 luvun 7 §:n 2 momentin ja vesihuoltolain 4 §:n 2 momentin perusteella ELY-keskuksille. Kun lisäksi otetaan huomioon kysymyksessä olevan lentoliikennetoiminnan maakunnallinen merkittävyys ja muut asian erityispiirteet, ELY-keskuksen valitusoikeus on tässä asiassa sen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi tarpeen. Hallinto-oikeus ottaa vielä huomioon Redstone Aero Oy:n hankkeen laadusta ja sijainnista saadun selvityksen ja arvioi, että kysymyksessä oleva rakennushanke on vaikutuksiltaan maakunnallisesti merkittävä maankäyttö-

ja rakennuslain 18 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla, joten ELY-keskuksella on myös maankäyttö- ja rakennuslain 193 §:n 7 kohdan mukaan valitusoikeus asiassa.

Hallinto-oikeus toteaa vielä, että oikeuskäytännössä on katsottu, että alueellisella ympäristökeskuksella on ollut valitusoikeus rakennusvalvonta-asiassa tuolloin voimassa olleiden hallintolainkäyttölain 6 §:n 2 momentin, maankäyttö- ja rakennuslain 18 §:n 2 momentin ja ympäristöhallinnosta annetun lain 4 §:n nojalla, kun valitusoikeus on ollut tarpeen alueellisen ympäristökeskuksen valvottavana olleen julkisen edun vuoksi (KHO:2005:79). Hallinto-oikeus arvioi, että kun ELY-keskuksella edellä esitetyn mukaisesti olisi tässä asiassa valitusoikeus suunnittelutarveratkaisusta siitä syystä, että valitusoikeus on sen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi tarpeen, voidaan lisäksi arvioida, että ELY-keskuksella on edellä todettu oikeuskäytäntö huomioon ottaen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 §:n 1 momentin nojalla valitusoikeus myös suoraan valituksenalaisesta valvontajaoston päätöksestä, jolla on myönnetty rakennuslupa pysyvää lentoliikennetoimintaa palveleville luvanhakijan ja lupaviranomaisen tilapäisenä pitämille kalustosuojille.

Oikeudellinen arviointi rakennusluvan edellytysten osalta

Kun Redstone Aero Oy:n rakennuslupahakemuksen käsittely olisi edellyttänyt edellä tässä päätöksessä todetun mukaisesti maankäyttö- ja rakennuslain 125 §:n mukaista rakennuslupaa ja 137 §:n mukaista suunnittelutarveratkaisua, Pyhtään tekniikkalautakunnan valvontajaoston ei olisi tullut hyväksyä lupahakemusta ja myöntää rakennuslupaa, koska kysymys ei ole ollut tilapäisten rakennusten rakentamisesta enintään viiden vuoden ajaksi. Tästä syystä valvontajaoston valituksenalainen päätös on valitusten johdosta kumottava ja Redstone Aero Oy:n rakennuslupahakemus on hylättävä. Koska valituksenalainen päätös on kumottava sanotulla perusteella, lausunnon antaminen muista valitusperusteista raukeaa.

Oikeudenkäyntikulut

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Saman pykälän 2 momentin mukaan korvausvelvollisuuden kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan lisäksi ottaa huomioon asian oikeudellinen epäselvyys, osapuolten toiminta ja asian merkitys asianosaiselle.

Asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että Redstone Aero Oy joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut sekä
Ympäristönsuojelulaki 17 §
Vesilaki 4 luku
Vesihuoltolaki 1 § ja 2 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (HOL valituslupa, julkipano).

Päätöksen ovat tehneet hallinto-oikeuden jäsenet Jaana Malinen ja Ritva Schiestl.

Esittelevä jäsen

Ritva Schiestl

Jakelu

Päätös	Luonnollisesti Pyhtää ry, sähköpostitse antopäivänä
Oikeudenkäyntimaksu	maksutta
Päätös	Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, sähköpostitse antopäivänä
Oikeudenkäyntimaksu	maksutta
Jäljennös	Pyhtään kunnan tekniikkalautakunnan valvontajaosto, sähköpostitse antopäivänä
	Redstone Aero Oy, sähköpostitse antopäivänä
	Redstone Aero Oy / Asianajaja Sakari Niemelä, Asianajotoimisto Ympäristölaki Oy, postitse antopäivänä
	Liikenne- ja viestintävirasto, sähköpostitse antopäivänä
Jäljennös tiedoksi	Ympäristöministeriö

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkipanon jälkeen. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen antopäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00 – 16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSESTÄ PERITTÄVÄ OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 510 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaisissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaisissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa, lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita, yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa, mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa eikä asioissa, joiden käsittely on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa maksu kuitenkin peritään riippumatta lopputuloksesta. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain (257/2002) nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015).